NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Rok V. Kraków, niedziela 21 maja 1922. Nr. 132.

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe Poczt. Kasy Oszczędn. Nr. 141.123
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać **wprost** do Administracy
Komunikaty przesłane Redakcyi **nie będą** uwzględnione.
Redakcya rękopisów nie zwraca.
Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru **30 M.**

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. 470·—. kwart. 1410·— M
w Krakowie z odnoszeniem do domu . 530·— „ 1590·— „
Na prowincyi: z przesyłką poczt. 530.—. „ 1590·— „
Za granicą: z przesyłką pocztową 725·—, „ 2175·— „
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia od wyrazu 20 — Mk. wiersz milimetr. 1-szpalt. Mk 25. Nadesłane Mk 65·—. Wiersz milimetrowy 1 szp. w tekście Mk 85·—, Wiersz milimetr. 1 szp. na I. stronie 100 Mk Gratulacye 800 Mkp. — Ceny ogłoszeń zagr. o 100% droższe.

Ostateczne zamknięcie konfer. genueńskiej.

Genua. PAT. Posiedzenie końcowe konferencyi genueńskiej rozpoczęło się dziś rano. Sala obrad była przepełniona. Aż do chwili otwarcia obrad Lloyd George nie zjawił się, natomiast wszyscy inni delegaci przybyli wcześniej. Barthou wprowadził delegacyę francuską, Jaspar belgijską. Rosyanie i Niemcy przybyli punktualnie.

Porządek dzienny dzisiejszego plenarnego posiedzenia był następujący: 1) Zatwierdzenie protokołu drugiego plenarnego posiedzenia, 2) przedłożenie uchwał komisyi trzeciej gospodarczej, 3) przedłożenie uchwał komisyi pierwszej politycznej, 4) przedłożenie sprawozdania komisyi dla zbadania mandatów, 5) przedłożenie projektu uchwały w sprawie konferencyi sanitarnej w Warszawie, 6) przedłożenie wniosków w sprawie prac Czerwonego Krzyża w czasie pokoju. O godzinie 9 m. 15 prezydent Facta

otworzył obrady:

Zaraz po przyjęciu protokółu drugiego plenarnego posiedzenia zabrał głos prezydent komisyi gospodarczej Colrat, aby złożyć sprawozdanie o pracach komisyi gospodarczej. Oświadczył on:

Zagadnienia gospodarcze w chwili obecnej są tak daleko idące i tak wszechstronne, że komisya gospodarcza mogłaby była przejść do górnolotnych uchwał. Chciałbym wyrazić pełny podziw dla rozsądnego wnioskowania tych mężów stanu, którzy pracowali w tej komisyi. Komisya trzecia nie odkryła **nowych prawd**, lecz odnalazła stare wśród stosu złudzeń, a te nie są młodszemi od rad zdrowego rozsądku.

Następnie Colrat przedstawił najważniejsze przyczyny zaburzeń równowagi gospodarczej w Europie.

Colrat w dalszym ciągu swego przemówienia wskazał, jak bardzo delegaci różnych krajów odczuwają uroczystość chwili obecnej. Niech mi będzie wolno — powiedział Colrat — na tem uświęconem miejscu, z którego wyszło prawo międzynarodowe, oświadczyć, że los Europy zależy od tego, czy narody zżyją się ze sobą na podstawie traktatów. Ktoby chciał te traktaty naruszyć, będzie działał przeciw Europie.

Przemówienie Rathenaua

Genua. PAT. Lloyd George, który spóźnił się na posiedzenie, zjawił się na sali dopiero podczas przemówienia prezydenta Facty. Po przemówieniu przewodniczącego komisyi gospodarczej Colrata, zabrał głos minister spraw zagranicznych Rzeszy niemieckiej p. Rathenau, który oświadczył, że dzieło, które zostało dokonane w Genui, zostanie dopiero w późniejszych latach w całej pełni ocenione. Nie należy jednak również oddawać się i fałszywemu optymizmowi, nie jest on bowiem usprawiedliwiony. Prawdziwego uzdrowiena Europy oczekiwać można dopiero wtedy, gdy uznane zostaną pewne zasady, bez których odbudowa świata jest niemożliwą. Mówca oświadcza, że nie chce przekraczać granic, które konferencya sobie zakreśliła, uważa jednak za konieczne stwierdzić, że cztery główne zasady, niezbędne dla normalnego rozwoju gospodarczego winny być jasno wypowiedziane i uznane. Pierwsza taka główna zasada jest: „dług ogólny każdego kraju nie może być większy niż jego siły produkcyjne".

Obecna sytuacya świata nie jest zgodną z tą zasadą. Wszystkie kraje są zarówno wierzycielami, jak dłużnikami. Jako wierzyciele nie wiedzą one na jaką zapłatę mogą liczyć, jako dłużnicy nie wiedzą, jakie zobowiązania mają do wypełnienia. Żaden kraj w tych warunkach nie może się odważyć na stanowczą decyzyę. Wszyscy czekają na jeden kraj, jedyny, który jest tylko wierzycielem nie będąc jednocześnie dłużnikiem, i bez którego interwencyi odbudowa świata zdaje się być niemożliwą. Druga zasada brzmi następująco: „Żaden wierzyciel nie może przeszkadzać swemu dłużnikowi w zapłacie długu".

Kraj, który jest dłużnikiem, a który nie posiada złota, ani w swych granicach, ani w swej kasie, musi ten swój dług wypłacać towarami. Ograniczenia celne przeszkadzają jednak wywozowi. Jeśli zaś kraj ten ma więcej płacić, to musiałby więcej towarów wywozić. Aby umożliwić takiemu krajowi — dłużnikowi — spłatę jego zobowiązań, należy ułatwić mu wywóz, należy mu umożliwić spłatę długów w tej formie. Trzecia zasada jest następująca: „normalny stan gospodarczy świata może być przywrócony dopiero wtedy, gdy wskrzeszona zostanie siła nie materyalna, którą jest zaufanie. „Stan, w którym świat się obecnie znajduje, przypomina bardzo stan wojny. Należy bowiem stwierdzić w każdym razie, że niema jeszcze pokoju na świecie.

Przemówienie Facty.

Genua. PAT. Prezydent Facta przemawiając na końcu posiedzenia konferencyi plenarnej oświadczył: Doszliśmy do końca prac i pozwalam sobie wystosować wyrazy wdzięczności do delegatów przybyłych tu ze wszystkich stron Europy. Przeglądając wynik prac konferencyi muszę wyrazić żywe zadowolenie z powodu życzliwych słów, które tu padły pod adresem Włoch. Naród włoski przyjmie je z radością i wdzięcznością.

Mowca zaznaczył dalej, że na jednem z poprzednich plenarnych posiedzeń były już przyjęte uchwały komisyi finansowej i transportowej i wyraził radość, że także uchwały komisyi gospodarczej zostały zaakceptowane.

Z największą słusznością uznano, że zagadnieniem zasadniczem jest powrót Rosyi do koła życia gospodarczego Europy.

Ale czas, który przyznano tej konferencyi, był zbyt krótki, by definitywnie tę sprawę załatwić. Nie znaczy to, że konferencya nie spełniła swego dzieła, lub że była bezcelowa. Prawdą jest, żeśmy zasady tego zagadnienia uchwalili i znaleźli punkty styczne między ideami Zachodu a Rosyą, i poznaliśmy, co nas różni. Prawda, że nie doszliśmy do definitywnego porozumienia, ale uratowana została wiara w późniejszy sukces naszych wysiłków. Zdecydowaliśmy się więc kontynuować prace aż do osiągnięcia rezultatów. **Rokowania w Hadze będą tylko dalszem ciągiem pracy dokonanej w Genui.** Jeżeli prace komisyi w Hadze, jak się spodziewać należy, wyrównają trudności jeszcze istniejące, to Genui przypadnie zasługa ukończonego dzieła. Genua nie może spełnić całego tego dzieła, ale w każdym razie zainaugurowała ważny pakt europejski.

Wszystkie państwa, które wczoraj jeszcze były skutkiem wojny rozdzielone, ugruntowały wspólnie nową politykę Europy, a Włochy są dumne z tego, że energicznie i wytrwale starały się utrzymać do końca pojednawczy charakter konferencyi genueńskiej. Charakter pacyfikacyi Europy, który Włochy starały się nadać konferencyi, musi wycisnąć swe piętno na polityce Europy. Dzięki paktowi pokojowemu, jakkolwiek tylko prowizorycznemu i ograniczonemu, idzie z Genui na cały świat słowo pokoju, tego pokoju, który jest najgorętszem życzeniem wszystkich narodów.

Facta zakończył słowami: Imieniem króla włoskiego, rządu i narodu włoskiego składam serdeczne pozdrowienia wszystkim obecnym tu delegatom i dziękuję im za ich cenną współpracę. Z całego serca życzę wszystkim reprezentowanym tu narodom pomyślności i błogosławieństwa na przyszłość.

(Dalszy ciąg na stronie 7-mej).

O trwałą i dobrą asekuracyę.

Kraków, 20 maja.

(x) Paradoksalny fatalizm, ścigający nie od dziś i nie od wczoraj naszą dyplomacyę sprawia, że z konferencyi, na której p. Skirmunt odniósł — pozytywnie i negatywnie — największe sukcesy, na której ugruntował umiejętnie międzynarodową naszą pozycyę wraca on dziś z kopią traktatu w Rapallo w kieszeni...

Nie jest to rzecz jasna żaden zarzut, żadna rekryminacya. To co się stało stać się przecież prędzej czy później musiało. Ostatecznie im wcześniej tem lepiej. Zyskujemy bowiem przeciw zjednoczonym obu aspirantom na rozbiorców nieoceniony atut, który trzeba co prawda w pełni wykorzystać: czas do namysłu, no i do działania, jakie nam podyktuje wszechstronne rozważenie sytuacyi. Niema może lepszej pory dla przemyślenia i zanalizowania naszych taktycznych możliwości jak doba dzisiejsza. Okoliczność, że przed naszemi oczyma przedefilowała w Genui w nieskończonym szeregu projektów, memorandów i not cała bogata skala rozwiązań i kompromisów, umacnia nam grunt pod nogami, gdy próbujemy uchylić rąbek tajemniczego jutra.

Pogodne niebo polskie zaciemniła chmura niemiecko-rosyjskiego aliansu. Nie robi ona — niema co do tego dwóch zdań — wrażenia owych wielkich chmur, z których „mały deszcz"... Nie, czas już najwyższy pomyśleć o instalacyi gromochronów, któreby odwiodły pod ziemię grożące bezpośrednio naszym głowom pioruny.

Gdzież ich szukać?

Nim rozglądniemy się dokoła w poszukiwaniu za ubezpieczeniem i asekuracyą musimy przedewszystkiem pogodzić się z myślą że niemiecko-rosyjski blok nie jest przypadkowym i epizodycznym trykiem taktycznym, ani też skleconym w pewnym konkretnym celu.

Korzeniami swymi tkwi niestety bardzo głęboko w gruncie obecnej sytuacyi międzynarodowej. Coprawda nie brak w nas niepoprawnych utopistów, którzy wierzą, że udałoby się nam zręcznymi i giętkimi manewrami wsunąć klin między Rosyę a Niemcy. Przebąkiwało się coś niecoś o tem niedawno półgębkiem w komisyi sejmowej dla spraw zagranicznych; z emfazą roztaczał nie tak dawno w Krakowie na publicznej prelekcyi nasz pierwszy chłopski dyplomata nie tyle z loży ile z witosowej łaski p. Dąbski czarujący obraz niemiecko-rosyjskiego rozwodu; w endeckich programach zewnętrzno politycznych błąkają się jeszcze ciągle okruchy zbankrutowanej filorosyjskiej koncepcyi Komitetu Narodowego.

Scementowane świeżo przerwaniem konferencyi genueńskiej przymierze Niemiec i Rosyi faktyczne notabene — formalnie o niem nic nie wiemy — ma dziś dla obu zainteresowanych mocarstw tak silną racyę bytu jak jeszcze nigdy przedtem. Wszystko zdaje się przemawiać za tem, że pergamin podpisany w Rapallo przez pp. Cziczerina i Rathenaua nie jest niczem więcej, jak tylko drogowskazem, ukazującym sygnataryuszom gościniec, którym odtąd pójdą oparci ramię o ramię ku wspólnym celom. Rapallo to tylko okładka. Wejdzie do niej wiele kartek, które się już napewno dziś z mozołem zapisuje.

Jeżeli więc przymierze naszych wrogów ma charakter trwały i realny to równie trwałe i realne muszą być nasze środki zapobiegawczo-ubezpieczające, jakie mu musimy przeciwstawić

Ludzie myślący po linii najmniejszego oporu nie zastanawiają się długo nad wyborem broni. Zamiast dwóch lat służby wojskowej — trzy, zamiast dwustutysięcznej armii — milionową, militaryzacya społeczeństwa, przygotowanie wojskowe młodzieży no i last not least, zbawcze gazy (właśnie leży przed nami warszawska odezwa p. t. „Dla armii!" wzywająca społeczeństwo do natychmiastowego zebrania „już w najbliższym czasie" kilkuset milionów na budowę „instytutu gazów wojennych" — trzy miesiące po Waszyngtonie...). Byłoby błędem nie do przebaczenia opierać wszystkie nasze kalkulacye na tej jednej militarnej, choćby niewiadomo jak doskonałej — pozycyi naszego preliminarza energii państwowej. Bo o dwóch rzeczach przedewszystkiem nie powinni zapominać szermierze owej „gazowej" taktyki. Po pierwsze o tem, że atmosfera gazów trujących podziałać może a la longue trująco na nasz własny tak wątły jeszcze i spragniony zgoła innych środków ożywczych organizm państwowy. A po drugie także i o tem, że przy nie wiedzieć jak króliczej rozrodczości, przy posuniętem do ekstremu uwojskowieniu społeczeństwa nie postawimy nigdy na nogi armii, którąby liczebnie mogła sprostać — pomijamy już nieszczęśliwe nasze położenie geograficzne — sprzymierzonym armiom z Zachodu i Wschodu. Może nam ktoś zarzuci, że w sposób niedopuszczalny wyłączamy z naszych rozważań sprzymierzone armie Francyi i obu entent środkowo-europejskiej i wschodniej, których ewentualne czynne współdziałanie wzmacnia znacznie koncepcyę militarnych kontrśrodków. Ale gdzietam! Efektowny politycznie blok państw od zatoki fińskiej aż po morze Jońskie nie przed stawia militarnie znacznej wartości. Gdzie chodzi o oddawanie głosów indywidualnie równych czy „robienie tłumu" na wielkich konferencyach międzynarodowych, tam związek Polski z oboma sojuszami małych narodów — którego zresztą domagaliśmy się z tego miejsca pół roku temu! — okazuje swą wartość i znaczenie. Ale ani finlandzka flota, ani jugosłowiańska konnica nie ocali nas przed milionową armią niemiecko-rosyjską.

Pozostaje tylko Francya. Przyznać trzeba, że warta nad Renem funkcyonuje dziś poprawnie i napędza wiele strachu Michałkowi.

Ale czy i Francya nie zmieni swej polityki ze zmęczenia i w własnym interesie i to już w bliskiej przyszłości — na to trudno odpowiedzieć zwłaszcza dziś pod wrażeniem ostatniej wielkiej debaty wojskowej w Pallais Bourbon, dającej bardzo mętne i niepewne wyobrażenie o rzekomo nieugiętości francuskiej na punkcie rozbrojenia. A zresztą Ren daleko a Odra i Dźwina blisko.

Tak więc polityka wojskowa i przesiąknięta nią — dotąd nawskróś polityka przymierzowa — nie bierzemy jeszcze pod rozwagę ostatniego skirmuntowskiego jej peryodu, którego owoce jeszcze nie dojrzały — okazuje się zbliżka asekuracyą bardzo problematyczną.

A więc? Nie, nie „lasciate ogni speranza"...

Za kilka tygodni ma się rozstrzygnąć w Hadze, czy historya Europy potoczy się po linii stanowiącej przedłużenie dzisiejszego traktatu gwarancyjnego, czy też na tle dwuprzymierzowej konstelacyi (Francya, Polska, Mała Ententa — Niemcy, Rosya i Anglia (?)) przybierze ostre formy przedwojennej rywalizacyi trójprzymierza i trójporozumienia. Klucz sytuacyi leży niewątpliwie w kieszeni Lloyda George'a. Jeżeli finalizując układ Europy z Rosyą, zdoła w płuca Europy wpompować świeże powietrze pozbawione wojennych miazmatów i usunie ostatecznie widmo odwetowej wojny — wówczas Europa ochłonie z powojennego patologicznego nastroju, charakteryzującego dobę dzisiejszą, wówczas także przyszłość Polski zapewniona i ubezpieczona. Wszystko jedno, czy zbliżyłaby to Anglia z tej czy drugiej strony barykady okalającej zwycięską ententę. Nie jest to wcale tak nieprawdopodobne, jak się to może w Warszawie wydaje. Zarzucanie Anglii imperialistycznego jingoizmu, tendencyi ku orężnej rewizyi powersalskiego stanu rzeczy — nie odpowiada zupełnie rzeczywistości. Kto studyuje protokoły angielskich ciał parlamentarnych daty ostatniej, ten musi przyznać racyę znanemu określeniu angielskiego imperyum: „Brytyjskie mocarstwo to brytyjski handel". Nie mniej ale i nie więcej. Zwycięstwo handlowego pacyfizmu angielskiego — to główne, trwałe zabezpieczenie silnej Polski. Musimy nareszcie przestać wymawiać z ironicznym półuśmieszkiem słowa „odbudowa Europy". Włączenie traktatu ryskiego do seryi zabezpieczonych pieczęcią międzynarodowej sankcyi usuwa ostatnie wątpliwości przemawiające jeszcze przeciwko tej formie ubezpieczenia naszej przyszłości. Dopomódz wraz z Francyą polityce Lloyda George'a przeciw polityce Rathenau'a i Cziczerina — by wytrącić przez to inicyatywę z rąk niemiecko-rosyjskich, poprzeć aktywnie dzieło europejskiej pacyfikacyi — zdala od wszelkiego sabotażu i egocentrycznego „splendid isolation" — oto zadanie Polski podczas ważnego intermezzo między Genuą a Hagą.

I to będzie nasza najlepsza asekuracya.

St. Zjednoczone zgodziły się na mandat Anglii w Palestynie.

Genua. PAT. Na środowem posiedzeniu Rady Ligi Balfour oznajmił o zgodzie Stanów Zjednoczonych na mandat Anglii w Palestynie i zażądał zwołania w najbliższym czasie sesyi poświęconej tej sprawie. Bourgeois przyłączając się do zasadniczych wywodów Balfoura zaznaczył, że o zgodzie Stanów Zjednoczonych Rada Ligi dowiaduje się jedynie od Balfoura i że idzie jeszcze o zgodę Stanów na inne mandaty np. na mandat w Syryi. Wszystkie te sprawy winny być traktowane łącznie w myśl zupełnej równości wszystkich członków Ligi. Po uzgodnieniu poglądów obu mówców Rada uchwaliła rozważyć sprawę mandatów na sesyi lipcowej

Zdecydowana akcya mniejszości przeciw ordynacyi wyborczej.

Warszawa. (Tel. wł.) W kuloarach sejmowych krążyła dziś wersya, że pertraktacye między klubami w sprawie zmian w projekcie ordynacyi wyborczej na korzyść ludności miejskiej weszły na realne tory. Sprawa ma być praktycznie w ten sposób załatwiona, że po zakończeniu dyskusyi postawiony będzie wniosek o odesłanie projektu do komisyi konstytucyjnej dla poczynienia w nim pewnych zmian. Pertraktacye co do zmiany redakcyi pewnych artykułów są już podobno na ukończeniu. Jest prawdopodobnem przeto, że głosowanie nad projektem ordynacyi nastąpi dopiero po feryach świątecznych.

Zbliżenie francusko-angielskie.

Paryż. PAT. Według „New York Heralda" zbliżenie między Ameryką a Francyą staje się coraz widoczniejsze, szczególnie przyczynił się do tego ostatni krok Poincarego, który upoważnił Barthou do podjęcia starań w tym kierunku, aby konferencya w Hadze stosownie do życzeń amerykańskich była jedynie konferencyą rzeczoznawców.

Wyjazd delegacyi niemieckiej.

Berlin. (A. W.) Delegacya niemiecka wyjeżdża z Genui w sobotę. W poniedz. Wirth i Rathenau zdadzą sprawozdanie przed gabinetem Rzeszy. Tegoż dnia również odbędzie się konferencya z przywódcami stronnictw. Na wtorek w przygotowaniu jest posiedzenie komisyi dla spraw zagranicznych, na którem przedstawione będzie sprawozdanie z przebiegu i wyniku obrad konferencyi, a nadto zapadnie decyzya, czy delegacya ma również przedłożyć sprawozdanie w parlamencie.

Wydawanie świadectw przemysłowych.

Komunikat Izby skarbowej w Krakowie.

Kraków, 20 maja.

Izba skarbowa w Krakowie komunikuje: Wydawanie świadectw przemysłowych i bezpłatnych biletów przemysłowych oraz pobór zasadniczego podatku przemysłowego po myśli postanowień ustawy z 17 12. 1921, Dz. U. Nr. 8 poz. 7 rozpocznie się w okręgu tut. Izby w miejscowych kasach skarbowych (Urzędach podatkowych)

od 1. czerwca 1922 począwszy

i trwać będzie do końca czerwca br.

Celem otrzymania świadectwa przemysłowego należy podać przy wykupnie tegoż

osobną deklaracyę

na każdy zakład handlowy lub przemysłowy z należącemi do niego pomieszczeniami składowemi, oraz na każdy oddzielny przemysł lub osobiste zajęcie przemysłowe.

Druki na deklaracyę wydawać będą bezpłatnie interesowanym od 25 maja br. począwszy w Krakowie Administracya podatków i Kasa skarbowa I. (Urząd podatkowy) a na powiatach Inspektoraty skarbowe i Kasy skarbowe (Urzędy podatkowe).

Deklaracye dokładnie i zgodnie z prawdą wypełnione i podpisane należy przedłożyć przy wykupnie świadectwa przemysłowego właściwej Kasie skarbowej.

Równocześnie ze złożeniem deklaracyi należy uiścić

całoroczną kwotę zasadniczego podatku przemysłowego

wraz z dodatkami na rzecz publ. związków niepaństwowych, poczem Kasa skarbowa wyda świadectwo przemysłowe, na którem uwidocznioną będzie kwota uiszczonego podatku z dodatkami.

Równocześnie ze świadectwem przemysłowem będą wydawane interesowanym w wypadkach przez ustawę przewidzianych

bezpłatne bilety przemysłowe

na pomieszczenia składowe, wolne od podatku przemysłowego.

Świadectwa przemysłowe na zakłady i pomieszczenia składowe oraz bezpłatne bilety przemysłowe mają się znajdować w zakładach na miejscu widocznem.

Oprócz tego każdy zakład lub pomieszczenie składowe powinno mieć odpowiedni szyld.

Po upływie terminu zakreślonego do wykupna świadectw przemysłowych t. j. po 1. lipca br. zarządzona będzie

ścisła kontrola

w każdej miejscowości, **czy każdy podatnik** wykupił świadectwo przemysłowe i czy je **opłacił według właściwej kategoryi swego przedsiębiorstwa, przemysłu lub osobistego zajęcia przemysłowego**, a w razie wykrycia przekroczenia pociągnięci będą winni do surowej odpowiedzialności karnej według przepisów art. 126—130 ustawy o państw. podatku przemysłowym.

Bliższe wskazówki co do sposobu wydawania druków na deklaracye i poboru zasadniczego podatku przemysłowego jakoteż co do wydawania świadectw przemysłowych oraz bezpłatnych biletów przemysłowych ogłosi w każdym okręgu władza podatkowa I. instancyi (w Krakowie Administracya podatków a na powiatach Inspektoraty skarbowe).

Obowiązkowi wykupna świadectw przemysłowych i opłacania zasadniczego podatku przemysłowego

nie podlega samodzielne wykonanie wolnych zajęć zawodowych,

lekarzy, dentystów, lekarzy weterynaryi, felczerów, adwokatów, obrońców sądowych, notaryuszów, wydawców pism peryodycznych, literatów, artystów, architektów, inżynierów, techników, chemików.

ZE SPRAW ŻYDOWSKICH.

Akcya na rzecz Funduszu Podwalin w Ameryce.

Nowy Jork. (ŻBK.). Ze sprawozdań nowojorskiego biura naczelnego Funduszu Podwalin wynika, że akcya na rzecz Funduszu czyni w Nowym Jorku ciągle postępy dzięki gorliwej współpracy 5.000 ochotników.

Pierwszy tydzień akcyi, który obejmował dnie świąteczne przyniósł 250,000 dolarów.

Zaznaczyć należy, że hojne datki składają i niesyoniści, a nawet otrzymano wiele deklaracyi od nie-Żydów.

—o-o—

ZE SPRAW PALESTYŃSKICH.

Dalsze zabiegi delegacyi arabskiej

Londyn. (ŻBK.). Dnia 10 maja odbyło się tutaj w jednej ze sal komisyi w parlamencie zgromadzenie, zwołane przez Ligę narodowo-polityczną, celem wysłuchania pretensyi delegacyi arabskiej. Wobec kilkunastu członków obu izb wygłosił dłuższe przemówienie sekretarz delegacyi, Shibly-Dżemal. **Zaprzeczył on, jakoby ruch arabski był antyżydowskim.** Arabowie nie są antysemitami, bo sami należą do rasy semickiej. Sprzeciwiają się oni jedynie temu, że administracya palestyńska jest z ducha i charakteru syońską.

Na wniosek posła Johnsohna Hicksa przyjęli zebrani rezolucyę, domagającą się m. in. utworzenia w Palestynie samorządu ludności krajowej w warunkach przewidzianych przez mandat. Dalej wzywa rezolucya sympatyków ruchu arabskiego do skierowania uwagi rządu na postulaty arabskie.

Waad Leumi do senatu amerykańskiego.

Jerozolima. Waad Leumi wysłał imieniem żydostwa palestyńskiego telegram do senatu amerykańskiego z wyrazami podziękowania za poparcie usiłowań narodu żydowskiego, zmierzających do odbudowy własnej siedziby narodowej. Telegram stwierdza w dalszym ciągu, że palestyńskie żydostwo gotowe jest do wytężonej i niezmordowanej współpracy w odbudowie kraju.

Sprawozdanie finansowe egzekutywy syońskiej.

Jerozolima. (ŻBK.). Wedle niedawno ogłoszonego sprawozdania finansowego palestyńskiej egzekutywy syońskiej, wyniosły wydatki w czasie od października 1921 do marca 1922 ponad 201,837 funt. eg. Na pensye i koszta administracyjne przypada zaledwie 5 proc. powyższej sumy.

—oo—

ZE ŚWIATA ŻYDOWSKIEGO.

Dziennikarze żydowscy u ministra Skirmunta.

Genua. (Tel. wł.). Minister Skirmunt zaprosił do siebie przedstawicieli prasy żydowskiej. Celem konferencyi będzie udzielenie wyjaśnień w sprawie położenia Żydów w Polsce.

W niedzielę, dnia 21 maja b. r. o godzinie 11 przedpołudniem odbędzie się w wielkiej sali Kahału

ODCZYT

p. t.:

„Naród i jego kultura hebrajska"

Referować będą pp.:

Poseł Thon, Chaim Grünberg i Mosze Gordon z Warszawy, członkowie kom. centr. „Tarbuth" w Polsce. **Wstęp wolny.**

M. SPEKTOR.

Bogaty Wujaszek.

4

Ciąg dalszy.

— Nie potrzebujesz prosić; on sam da ci pewnie jakieś zajęcie — a jeśli nie, to każe ci dać towar na kredyt. I to będzie dla nas wielkiem dobrodziejstwem. Wszyscy kupcy cycelniccy kupowaliby u nas.. Czego się go tak obawiasz? Czy zapomniałeś, jak to ucałował naszego Jankale? Dalibóg, że nawet się tobą bardzo ucieszy i chętnie spełni twe skromne życzenie.

Chajm Chajkel przekonany, że żona jego istotnie ma słuszność, zaczął czynić przygotowania do podróży. Na koszta podróży nie potrzebuje wiele. Wystarczy tyle tylko zabrać pieniędzy, by móc pokryć koszta podróży do Odessy, a tam.. tam przecież mieszka bogaty wuj!

Wkońcu wyjechał Chaim Chajkel w dobrą i szczęśliwą godzinę, a wszyscy mieszkańcy Cycelnika zazdraszczali mu.

II.

W Odessie, przy ulicy Dirysowskiej, w siedmi wielkiej kamienicy stoi Chamim Chajkel z odkrytą głową przed portyerem.

— Co tu robisz po raz drugi?

— Pan tego domu jest mojm wujkiem; pozwól mi wejść do niego.

— Wujkiem takiego Żyda, jak ty?

— Chaim Chajkel wyciąga z kieszeni srebrną monetę i prosi portyera, by uwiadomił swego pana, że krewniak jego, Chaim Chajkel oczekuje go.

Portyer przyjął monetę i wszedł po schodach.

„Pieniądz wszędzie drogę toruje. Gdyby mi przyszło na myśl uczynić to przedwczoraj, nie byłbym zmuszony włóczyć się o głodzie po ulicach Odessy przez dwa dni z rzędu".

Chaim Chajkel stał i czekał niecierpliwie.

Wnet, wnet — myślał — zejdą wszyscy, wujek, ciotka, wraz z synami i córkami i przyjmą swego krewniaka otwartemi rękoma.. A zły portyer szybko zdejmie przed nim kapelusz, a jutro rano każe mu oczyścić trzewiki.

Niechaj wie ten złoczyńca, jak się czyści trzewiki „takiego, jak ja Żyda".

Portyer jednak podszedł do niego dumnie złośliwe mu powtarzając słowa swego pana; iż tenże nie zna człowieka, który nań czeka.

— Oj, oj — zawołał Chaim Chajkel z zapałem — spiesz no, i powiedz mu, że jestem Chaim Chajkel z Cycelnika, syn jego siostry..

— Pan już nikogo teraz nie przyjmuje.

— Ja ci jednak powiadam: idź zaraz! Mam pilną sprawę..

Przyjdź jutro! brzmiała odpowiedź portyera, który następnie zatrzasnął drzwi.

Rozgoryczony zaczął Chaim Chajkel znowu włóczyć się.

Przez cały dzień nic w ustach nie miał. W gospodzie, w której się zatrzymał, dano mu wprawdzie rano herbatę, ale on ją odstawił, będąc pewnym, że napije się u wujka.

Omdlewał prawie z głodu. Wsadził rękę do kieszeni i wyciągnął z niej garść okruszyn chleba zmieszanych z cukrem, listki herbaty i 2 złamane zapałki. W śmieciu tem znalazł 30 kopiejek.

Nie pozostawało mu teraz nic lepszego, jak wstąpić do jakiejś gospody i nieco się posilić. Już od kilku dni mięsa nie skosztował, a dziś nic zgoła w ustach nie miał.. Gdyby Gila Jenta to wiedziała! A jednak.. Przecież jutro musi dać portyerowi znowu 20 kopiejek. Nie wolno mu dziś wydać wszystkich pieniędzy.. To wstrętny zwyczaj: w dużych miastach: U nas, kto chce przyjść do bogacza, otwiera drzwi i wchodzi; niema tam żadnych „meldowań" niema portyerów, wysysających ostatnią kroplę krwi..

Włożył z powrotem 20 kopiejek do kieszeni, a z 10 pozostałych, za 7 kupił pół bochenka chleba i kawałek pieczonej wątróbki, a trzy zostawił na wieczerze

Nazajutrz Chaim Chajkel znowu stał przed domem wujka, pokorny, z odkrytą głową. Zanim jeszcze przemówić zdołał do oddźwiernego, wręczył mu kilka kopiejek. Ten pospieszył na górę, a Chaim Chajkel głośno za nim zawołał:

— Chaim Chajkel z Cycelnika.. Nie zapominaj..

Po upływie kilku chwil, wrócił portyer i kazał mu wejść. Jak odurzony wchodził Chaim Chajkel po schodach i spostrzegłszy wujka wzruszony wyciągnął [illegible] rękę i powitał go.

Wuj[illegible] stał jak sopla lodu.

— C[illegible] sobie życzysz?

— J[illegible] wujaszku, czy zaprawdę mię nie poznajesz

(Ciąg dalszy nastąpi).

KRONIKA.

Kraków, 20 maja

Wiceminister skarbu w Krakowie.

W poniedziałek, dnia 22 bm. przyjeżdża do Krakowa wiceminister skarbu p. Markowski w towarzystwie dyrektorów departamentów ministerstwa skarbu dra Wiesenberga i dra Wyszatyckiego. P. wiceminister odbędzie szereg konferencyi w Izbie skarbowej, poczem wyjedzie w sprawach służbowych do urzędów powiatowych.

Przyjazd merów francuskich do Krakowa.

Z powodu przyjazdu do Krakowa 7 delegatów związku merów francuskich, odbędzie się, jak wiadomo, we wtorek 23 bm. o godz. 12 w południe uroczyste zebranie obywatelskie w sali Rady m. Krakowa. Na zebraniu tem przemawiać będzie m. in. imieniem Stowarzyszenia Przyjaciół Francyi rektor E. Krzymuski w zastępstwie nieobecnego prezesa prof. Morawskiego.

Danina od komornego.

Magistrat przypomina, że termin płatności daniny od komornego (I raty) upływa z dniem 23 maja br. i wzywa osoby zalegające dotąd z zapłatą tej daniny, aby do powyższego dnia uiścili w miejskich kasach poboru wymierzoną daninę — o ile możności w całości, a w każdym razie jej połowę, a to pod rygorem przymusowego ściągnięcia i zapłaty 5 procent odsetek zwłoki miesięcznie, które liczą się od dnia 24 maja br.

Właściciele realności straszą... komunizmem.

Tow. właścicieli realności Wielkiego Krakowa wydało odezwę, która ma na celu zorganizowanie się właścicieli realności przeciw „gnębicielom, którzy ich wyzyskują". Właściciele realności nazywają ochronę lokatorów, która chroni słabszego przed silniejszym „polityką skomunizowania(!) nieruchomości miejskiej i twierdzą, że „eksperyment ten prowadzi do stanu miast Sowdepii".

Nikt nie zamyka oczu dla słusznych żądań właścicieli realności, ale tembardziej mają lokatorzy prawo bronić się przeciw ich egoizmowi, który nie stroni nawet od straszaków komunistycznych tam, gdzie chodzi tylko o konieczność państwową, leżącą w przemijającym interesie 95 procent ludności państwa.

Na ten apel realności — lokatorzy powinni odpowiedzieć tem silniejszem zorganizowaniem się, aby koncentrycznemu ich wpływowi móc przeciwstawić słuszność.

Byle na czas!

Nowy rozkład jazdy kolejowej.

Min. kolei komunikuje: Od 1-go czerwca będzie wprowadzony nowy rozkład jazdy pociągów osobowych, uzgodniony na konferencyi w Bernie Szwajcarskim z ogólnym rozkładem pociągów w Europie. Według tego rozkładu ilość pociągów osobowych będzie powiększona głównie przez wprowadzenie szeregu nowych połączeń pomiędzy większymi ośrodkami państwa polskiego i zagranicy, np. nowe połączenia bezpośrednie pośpieszne: Gdańsk - Warszawa - Lwów - Bukareszt - Konstanca; Gdańsk - Poznań - Katowice - Kraków; Poznań - Katowice - Kraków - Lwów; Katowice - Strzemieszyce - Dęblin - Lublin - Zdołbunowo; Wilno - Brześć - Lwów; Ryga - Turmont - Wilno - Warszawa - Katowice - Praga Czeska - Karlovy Vary, ulepszone połączenia z miejscami kąpielowemi itp. Rozkład ten, ułożony po raz pierwszy według świeżo uchwalonego przez Sejm czasu środkowo-europejskiego (o jedną godzinę późniejszego od czasu obecnie obowiązującego w Polsce), będzie oprócz ogłoszenia w zwykłej formie po raz pierwszy wydany w formie książkowej dla użytku publiczności, jako wydanie urzędowe.

Ceny wytyczne.

Komisya dla badania cen ustaliła następujące ceny wytyczne na maj:

Mięso: Wołowina z 20 proc. dokładką 480 mkp., Wołowina bez dokładki 580, cielęcina 370, baranina 350, polędwica 590, mięso siekane 620, kiełbasa surowa 620 mkp. Mięso koszerne we wszystkich gatunkach o 20 mkp. droższe. Mięso bez dokładki tj. zupełnie czyste bez kości obcych gładkich i wrośniętych.

Pieczywo: Chleb jasny 70 proc. dla piekarń 190 mk., dla sklepów 200 mk, chleb ciemny 90 proc. dla piekarń 165 mk., dla sklepów 170 mk, bułki gładkie, solodrągi, obwarzanki, posypane makiem po 6 dkg. dla piekarń 19 mk, dla sklepów 20 mkp.

Sól: Sól warzonka hurt. 81 mkp., detail 95 mk., sól mielona jadalna hurt. 52 mk., detail. 62 mk., sól kruchowa jadalna hurt. 51 mkp., detail. 60 mkp. Ceny detailiczne rozumie się wraz z opakowaniem

—o-o—

— **Z obrad nad budżetem miejskim.** Na posiedzeniu wspólnem połączonych sekcyi II i III Rady m., odbytem onegdaj pod przewodnictwem wiceprezydenta m. Sarego załatwiono kilka spraw personalnych pracowników gminy oraz uchwalono następujące działy budżetu m. na rok 1922: z działu I. zarząd główny, dział VIII targowy i z działu XIV sąd przemysłowy.

Pierwszeństwo dla inwalidów. Minister spraw wewnętrznych zarządził, by każda instytucja samorządowa przyznawała pierwszeństwo przy obsadzaniu wolnej posady urzędników samorządowych inwalidom, o ile kandydat — inwalida posiada dostateczne kwalifikacje. Organ kierowniczy instytucji samorządowej obowiązany jest na wezwanie właściwego państwowego urzędu pośrednictwa pracy zawiadomić ten urząd o każdej wolnej posadzie urzędnika kancelaryjnego i manipulacyjnego (t. zw. siły pomocniczej). Jeżeli w ciągu 10 dni po wysłaniu zawiadomienia do instytucji samorządowej nie zgłosi się inwalida, mający dostateczne do objęcia posady kwalifikacje, instytucja obsadzi wolne miejsce według swego uznania w myśl przepisów ogólnych.

— **Wiec medyków Uniw. Jag. w Krakowie** odbył się d. 18 V. br. w obecności kuratora prof. Marchlewskiego oraz prof. Orłowskiego i Szumowskiego w sprawie zmiany Rozp. Min. W. R. i O. P. o studyach lekarskich. Słuchacze uchwalili wnieść do ministerstwa prośbę o przywrócenie systemu rygorozalnego z pozostawieniem par. dotyczących doktoratu, a tymczasowo złożyć w dziekanacie podanie o przełożenie egzaminów na termin powakacyjny.

— **Uczczenie rocznicy założenia Uniwersytetu w Padwie.** Dziś, tj. w sobotę 20 bm., odbędzie się w Auli Uniwersytetu Jag. uroczysta Akademia celem uczczenia 700-letniej rocznicy założenia Uniwersytetu w Padwie. Początek Akademii o godz. 12 w południe.

— **Nowy prezes krakowskiej Izby skarbowej.** Wczoraj objął urzędowanie na stanowisku prezesa Izby skarbowej w Krakowie po śp. drze Wł. Pecu p. dr. Józef Greger, dotychczasowy dyrektor departamentu administracyjnego w ministerstwie skarbu. Nowego prezesa powitali naczelnicy wydziałów Izby i kierownicy biur, w imieniu zaś całego personalu przemówił do p. Gregera wiceprezes Gajewski. Na powitalne słowa odpowiedział prezes dr. Greger, poczem zwiedził wszystkie biura Izby i zapoznał się z podwładnym personalem.

—o—

— **Iwrija**, Brzozowa 3. Dziś w sobotę o godz. 3 pop. odczyt znanego poety i działacza na polu kultu hebr. p. Chaima Grünberga z Warszawy.

—o—

KRONIKA POLICYJNA.

— **Zuchwałe włamanie w jasny dzień.** W związku z podaną wczoraj wiadomością o zuchwałem włamaniu do sklepu Ściborowskiego przy ul. Floryańskiej, informuje nas dopiero dziś policya, że sprawcą tego włamania był Maryan Skringer (lat 21), niebezpieczny opryszek krakowski. Ma on na sumieniu cały szereg włamań i kradzieży, które popełnił na szkodę kupców krakowskich. Między innemi Skringer jest sprawcą włamania do kantoru Safira przy pl. Dominikańskim, gdzie skradł wielką ilość biletów tramwajowych oraz znaczną gotówkę. Brat Skringera, 19-letni Bronisław, również znany rzezimieszek, ujęty przed kilku dniami na gorącym uczynku kradzieży, został wczoraj odstawiony do więzień sądu okr. karnego w Krakowie.

— **Pomocnik fryzyerski złodziejem.** W ręce policyi wpadł wczoraj Kazimierz Strączek (lat 28), pomocnik fryzyerski, poszukiwany przez tutejszy sąd okręgowy karny za popełnione kradzieże. Strączek zbiegł z pociągu podczas eskortowania go przez policyanta ze Lwowa do Krakowa.

— **Nieudałe włamanie do gablotki sklepowej.** Posterunkowy policyi przytrzymał wczoraj Władysława Jaworskiego (lat 18) i Maryana Oprawskiego (lat 16) w chwili, gdy usiłowali włamać się do gablotki jednego z handlów towarów bławatnych przy ul. Floryańskiej. Przy młodocianych opryszkach znaleziono przyrządy do włamania.

—oo—

Z teatru, literatury i sztuki.

— **Z teatru J. Słowackiego.** Dzisiaj pop. o godz. 3½ dla młodzieży szkolnej arcydzieło Molierowskie „Mizantrop"; wieczorem atrakcyjna komedya Kiedrzyńskiego „Oczy księżniczki Fathmy". W niedzielę popołudniu „Straszne dzieci" Rostworowskiego. W przygotowaniu wznowienie doskonałej sztuki Scribe'a i Legouve'go „Walka kobiet" z p. Nowakowskim w kapitalnej jego kreacyi Gustawa de Grignon.

— **Senzacyjna premiera w „Bagateli".** „Ten, którego biją po twarzy" L. Andrejewa, dzieło wielkiego talentu rosyjskiego pisarza ujrzy dziś światło kinkietów teatru „Bagateli". Niezwykle długi ogon przy kasie teatru świadczy wymownie o zainteresowaniu i powodzeniu tej niezwykłej nowości.

Matylda Polińska-Lewicka sławna śpiewaczka oper zagranicznych wystąpi dziś w sobotę po raz pierwszy w „Halce". Zaszczyt, jaki spotkał naszą operę w pozyskaniu tej znakomitej artystki, którą usłyszy Kraków w operze po raz pierwszy, udzieli się również naszej publiczności, która niewątpliwie da wyraz temu miłemu gościowi we wdzięcznem przyjęciu.

—o-o—

MIEJSKI TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Sobota: „Oczy księżniczki Fathmy".

Niedziela pop.: „Straszne dzieci"; wiecz.: „Oczy księżniczki Fathmy".

MIEJSKI TEATR OPERA I OPERETKA

Sobota: „Halka".

Niedziela pop.: „Urlop małżeński"; wieczorem: „Faust".

TEATR „BAGATELA"

Sobota: „Ten, którego biją po twarzy".

Niedziela pop.: „Wilkołak"; wieczorem: „Ten, którego biją po twarzy".

OPERETKA TEATRU „NOWOŚCI"

Sobota: „Szał miłości".

Niedziela pop.: „Szał miłości"; wiecz.: „Szał miłości".

—oo—

Z kraju.

P. P. S. a ordynacja wyborcza. Centr. Komitet Wyk. P. P. S. urządza w poniedziałek dnia 22 bm. na pl. Teatralnym w Warszawie wielkie zgromadzenie robotnicze w sprawie zamachu reakcyjnej większości sejmu na demokratyczny charakter ordynacji wyborczej. Przemawiać będą posłowie: Daszyński, Barlicki, Niedziałkowski, Perl i kilku radnych miasta.

Strejk dozorców domowych w Warszawie zakończy się w sobotę. Do porozumienia doszło na podstawie ustawy sejmowej, regulującej kwestję stróżów domowych.

Przejęcie P. A. K. P. D. Na mocy porozumienia między min. skarbu a min. zdrowia publicznego mianowano dr. Wachowiaka, b. wiceministra b. dzielnicy pruskiej, komisarzem rządowym do spraw związanych z przejęciem czynności pol.-amer. komitetu pomocy dzieciom przez rząd polski. Na akcję dożywiania dzieci po ustąpieniu obecnego kierownictwa z ramienia Ameryki wyasygnował rząd polski na czas od 1 czerwca 2 i pół miliarda marek polskich.

Komisarze spisowi m. Warszawy, którzy bezpłatnie pełnili swoje obowiązki podczas powszechnego spisu ludności we wrześniu r. z., otrzymali od gł. urzędu statystycznego odznaki pamiątkow

Z SALI SĄDOWEJ.

Nowy proces polityczny w Krakowie.

Uwolnienie obwinionego.

Kraków, 20 maja.

(m) Wczoraj zakończyła się rozprawa przeciw Janowi Zabłockiemu, kontrolorowi kasy chorych w Jaśle, oskarżonemu o zbrodnię zdrady głównej. Niejawienie się dwóch świadków, z których przesłuchania zrezygnował prokurator i obrońca, skróciło postępowanie dowodowe, które zamknięto po odczytaniu aktów i literatury komunistycznej, znalezionej u Zabłockiego. Okazało się, że są to broszury, wydane przed kongresem PPS. w Łodzi przez lewicę tej partyi, a domagające się przystąpienia PPS. do międzynarodówki moskiewskiej. Adw. dr. Heski wyjaśnił, że odczytana literatura jest epizodem walki przedkongresowej.

Sędziowie przysięgli 7 głosami przeciw 5 zaprzeczyli winę oskarżonego, wobec czego trybunał wydał wyrok, uwalniający Zabłockiego od winy i kary.

Dział gospodarczy.

Handel i przemysł.

Wielki bank polski na Śląsku cieszyńskim.

Znana instytucya finansowa na Śląsku Ciesz. „Śląski Bank Eskontowy" w Bielsku, należący do koncernu „Kreditanstaltu" — obecnie połączywszy się z „Wiedeńskim Bankiem Lombardowym i Eskontowym" — przekształcił się w olbrzymi bank polski, którego działalność nie ograniczy się tylko do Śląska ciesz., lecz przeniesie się na inne prowincye polskie, jak również i na Górny Śląsk. Śląski Bank eskontowy — jak wiadomo — objął równocześnie wszystkie oddziały Wied. Banku Eskontowego w Polsce, a tem samem i oddział krakowski, pozostający pod wytrawnem kierownictwem wybitnego finansisty krakowskiego dyr. Finclesa.

Jak się dowiadujemy „Śląski Bank Eskontowy" wszedł w wspólnotę interesów z zarządem kopalń pszczyńskich (fuerstlich Plesschen Bergerwaltung) oraz Górnośląskim bankiem związkowym (Oberschlesische Bankverein). Dwie te instytucye objęły akcyj za 48 milionów mkp. i wyślą do Rady Zawiadowczej banku śląskiego dwóch członków — Śląski zaś bank eskontowy zastąpiony zostanie w banku górnośląskim przez członka Rady Zawiadowczej banku lombardowego i eskontowego dra Franciszka Herberga i przez wielkiego przemysłowca bielskiego Josephiego.

Dwa powyższe banki ograniczyły swój obszar działania: Śląski bank eskontowy nie założy swych oddziałów w niemieckiej części Górnego Śląska — natomiast górnośląski bank związkowy wstrzyma się od wszelkiej czynności w miejscowościach, w których bank eskontowy będzie miał swe oddziały.

W najbliższym czasie Śląski bank eskontowy otworzy własny oddział w Warszawie.

Zaznaczyć dalej należy, że „Banque d'Outremer" z Brukseli, któremu podlega Wiedeński Bank Lombardowy i Eskontowy" — objął 20.000 akcyi Śląskiego Banku Eskontowego po kursie 1000 Mkp. — 357 jedna siódma proc. Przez tę więc wspólnotę interesów z bankiem belgijskim do Polski wpłynie zagraniczny kapitał, który niewątpliwie użyty zostanie w polskim przemyśle. Jest to rzecz pierwszorzędnego wprost dla nas znaczenia — przyciągnie bowiem za sobą dalsze kapitały zagraniczne.

W końcu podnieść należy, że kapitał akcyjny śląskiego Banku Eskontowego w Bielsku podniesiony — jak już swego czasu pisaliśmy — z 80 na 200 milionów, podwyższony zostanie w najkrótszym czasie do 500 milionów Mk. Będzie to więc jeden z największych banków w Polsce.

Walne Zgromadzenie Spółki „Nowy Dziennik" Galicyjska Spółka Wydawnicza sp. z ogr. odp. odbyło się d. 14 maja 1922, przy bardzo licznym udziale członków pod przewodnictwem nacz dyr. Dra Samuela Wahrhaftiga.

Po przedstawieniu ogólnego stanu interesów „Nowego Dziennika" i „Nowej Drukarni Dziennikowej", stanowiącej własność frmy Nowy Dziennik, Gal. Ska wyd. w Krakowie, przedstawiono również stan majątkowy obu tych przedsiębiorstw, z którego wynika, że majątek spółki wynosi w nieruchomościach, maszynach, zapasach, czcionkach i wierzytelnościach kwotę 68,300.000 Mp., zaś długi inwestycyjne, bieżące i kapitału zakładowego kwotę 16,945.000 Mp., tak że czysty majątek spółki wynosi 51,355.000 Mp. w stosunku do kapitału zakładowego 1,200.000 Mkp.

Z tego przedstawienia, opartego na fachowem oszacowaniu wynika, że udział gotówkowy przedstawia dzisiaj 43-krotną wartość wpłaconej gotówki.

Ustępującej dyrekcyi udzielono po długiej dyskusyi jednomyślnie absolutoryum i wyrażono uznanie, a następnie zmieniono postanowienia statutowe co do składu Zarządu i Rady Nadzorczej, w ten sposób, że zarząd składa się z 5 członków i 2 zastępców powołanych na lat 2, z których 2 zawiadowców i 1 zastępca losem oznaczeni ustępują po 1 roku, zaś Rada Nadzorcza składa się z 12 członków wybranych na lat 2, z których połowa ustępuje po roku. Do dyrekcyi wybrano pp. dra Samuela Liebeskinda, Abrahama Nussbauma, Zygmunta Hochwalda, Dra Ludwika Lustbadera i Dra Markusa Spiegla, jako zawiadowców, na zastępców pp. Bernarda Leinkrama i Chune Fejwla Leistnera, zaś do Rady Nadzorczej wybrano pp. posła Dra Ozyasza Thona, Dra Samuela Wahrhaftiga, Dra Herscha Syropa, Dra Michała Ringla, Emanuela Abelesa, Dra Judę Zimmeramana, Abrahama Wachsmana, Dra Szymona Feldbluma, Dra Chajma Hilfsteina, Izaka Potoka, Dra Adolfa Gumpricha i Dra Abrahama Kornhausera.

Celem spłaty długów i uzyskania potrzebnego kapitału obrotowego uchwalono podwyższyć dotychczasowy kapitał zakładowy do kwoty 2,500.000 Mp., przyczem prawo do objęcia wkładki w tym podwyższonym kapitale zakładowym przysługuje przedewszystkiem dotychczasowym spólnikom, a to w ilości udziałów dotąd posiadanych.

Udział jeden wynosi nominalnie 3,500 mkp, faktycznie jednak winien każdy spólnik wpłacić do Kasy spółki zamiast 3,500 Mp, kwotę 50.000 za jeden udział, a osoby trzecie, dotąd do spółki nie należące wpłacą za każde 3.500 Mp., kwotę 75,000 mk., za jeden udział.

Uchwalono ponadto zwoływać walne zgromadzenie członków co roku.

Upadek handlu światowego.

Doradca ekonomiczny National City Bank w New Jorku, O. P. Austicz, opublikował w Biuletynie wspomnianego banku z m. kwietnia studyum porównawcze o handlu światowym przed wojną oraz w latach 1920 i 1921 i doszedł do wniosku, iż w r. 1921 handel światowy wynosił ⅔ handlu w 1920. W studyum tym p. Austicz rozpatruje bilanse handlowe 25 państw europejskich i nieeuropejskich, lecz nie wspomina o Polsce, jak również nie uwzględnia handlu b. państw centralnych oraz państw nowopowstałych. Wartość handlu wywozowo-przywozowego przytoczonych przez niego bilansów 25 państw wynosiła w r. 1921 52 miliardy dolarów, wobec 79 miliardów w 1920. Przyjmując, że stosunek ten utrzymał się też w chwili obecnej, dojdziemy do wniosku, iż wartość handlu światowego w r. 1920 wynosiła 118 miliardów i w r. 1921 79 miliardów. Z tych liczb nie można jednak wnioskować, iż handel światowy obecnie w porównaniu z r. 1913 wzrósł. Należy bowiem pamiętać, iż jednocześnie wzrosły znacznie ceny i obniżyła się wartość jednostki płatniczej. Zmniejszenie się handlu światowego w większym stopniu dotyczy wyrobów gotowych, niż surowców. W St. Zjedn. np. wywóz wyrobów gotowych, wykazuje w porównaniu z r. 1920 zniżkę, wynoszącą 60 proc., wywóz zaś surowców — 17 proc. W Anglii wywóz wyrobów gotowych zmniejszył się o 48 proc., surowców zaś tylko o 27 proc. Naogół kraje przemysłowe wykazują zniżkę większą, niż kraje rolnicze, w których wynosiła ona tylko 20 proc. Tłómaczy to się tem, iż zapotrzebowanie na surowce i artykuły spożywcze mniejszej uległo redukcyi, niż na wyroby przemysłowe. W br. nastąpiła dalsza zniżka wywozu. Wartość jego w m. styczniu i lutym była znacznie mniejsza, niż w tychże miesiącach r. ub. Zniżka ta nie tyle dotyczy jednak ilości, co wartości, co pozostaje w związku ze spadkiem cen. W marcu stwierdzić można pewną poprawę. W sferach handlowych panuje przekonanie, iż moment najbardziej krytyczny przesilenia gospodarczego minął i rok bież. wykaże bardziej pomyślne rezultaty, niż rok ubiegły.

Stosunki handlowe z Rosją Sowiecką. W Sali Izby handlowej i przemysłowej (Długa 1) wygłosi w piątek, 19 bm. o godzinie 6-tej popołudniu odczyt na powyższy temat pan Wartalski, dyrektor Stowarzyszenia kupców polskich w Warszawie, który powrócił niedawno z Rosji Sowieckiej.

Dyskusya po referacie pożądana.

Z rynku chemicznego. Konferencja w Genui spowodowała, że więksi konsumenci zajęli wyczekujące stanowisko i wstrzymali się z kupnem towarów na dłuższy okres czasu. Spekulacja — jak pisze „Przemysł i handel chemiczny", szczególnie słabo finansowo postawiona, rzuciła na rynek większą ilość niektórych towarów, powodując tem pewien spadek cen.

W pierwszej połowie maja daje się jednakże zauważyć polepszenie sytuacji na rynkach polskich. Zainteresowanie ciągle wzrasta, na co wskazuje zawarcie większych tranzakcji, szczególnie w branży farmaceutycznej.

Co Austrja wywozi przez Polskę na Ukrainę. W ciągu trzech i pół miesięcy zimowych Austrya wywiozła przez Polskę na Ukrainę bez wzajemności: wyrobów cukrowych i kakaowych jeden wagon, pługów 200 sztuk, chustek 15500 kilogramów, papieru listowego 2200 kilogramów, ołówków 6800 kilogramów, papy 15000 kilogramów, obuwia 357 kilogramów, żarówek 12400 kilogramów, ubrań męskich 3000 kilogramów i pledów 300 kilogramów.

Zabiegi o koncesje w Rosji. Do Komisaryatu Rolnictwa w Moskwie wpłynęło szereg zgłoszeń towarzystw akcyjnych niemieckich, angielskich, amerykańskich i francuskich o udzielenie im koncesji na eksploatację leżących odłogiem gruntów w różnych miejscowościach Rosji Identyczne propozycje, tylko na mniejszą skalę, wpłynęły również z Litwy i Czech. Pomiędzy rządem a reflektantami na koncesje odbywają się rokowania.

Akcja niemiecka w Rosji. Jak donosi „Neue Freie Presse" wkrótce ma być rozczęta przez 35 firm wielkiego przemysłu niemieckiego akcja mająca na celu odbudowę Rosji, w drodze wymiany gospodarczej. W przedsiębiorstwie tem ma być reprezentowany bank Darmstadzki.

Przedłużenie czasu pracy w Holandji. Druga Izba w Holandji przyjęła znaczną większością projekt, który upoważnia rząd do przedłużenia czasu pracy o półtorej godziny dziennie lub 7 godzin na tydzień w fabrykach i warsztatach przemysłowych.

Strajk w czeskim przemyśle metalowym. Strajk w czeskim przemyśle metalowym, który wybuchł z powodu redukcji płac o 10 procent przybrał większe rozmiary. Około 35000 robotników zaprzestało pracy.

Prezes handlowej delegacji ros. w Bielsku. Przed kilku dniami odwiedził Bielsko Gorczakow, prezes handl. del. ros. w Polsce wraz ze swymi rzeczoznawcami celem zakupna towarów dla odbudowy Rosji. Gorczakow został dokładnie poinformowany o tutejszym przemyśle żelaznym i tekstylnym i miał sposobność obznajomić się dokładnie z produkcją tutejszych fabryk. Odwiedził też niektóre z tych na wniosek tut. handl. Banku polsk. i z gronem przemysłowców omówił warunki, na podstawie których Rosja nawiąże stosunki z Polską.

MERKAZ:

Dziś, w sobotę, dnia 20 maja b. r. o godz. 3 popoł. odbędzie się w sali „Ezry" Krakowska 41

Zebranie młodzieży

Referować będą towarzysze:

Chaim Grünberg i Mosze Gorden z Warszawy.

Z giełdy.

Kraków, 19 maja.

Dolary wykazały dziś lekką zwyżkę (25 p.), podobnie i franki (5 p.), spadły natomiast marki niem. (1¼ p.). Inne waluty bez zmiany.

Na giełdzie akcyj dokonano bardzo niewielkiej ilości obrotów, kursy bez większych zmian.

Giełda krakowska z dnia 19 maja 1922 r.

Waluty i dewizy.	Waluta markowa: Gotówka (banknoty) Kupno	Gotówka Sprzedaż	Czeki, przekazy (wpłaty) Kupno	Czeki Sprzedaż	Tranzakcye
Dolary St. Zjed.	3940 —	4040 —	3940·—	4040·—	4035—
Dol. kanadyjskie	3750·—	3850·—	3750·—	3850·—	—
Franki franc.	355·—	370 —	365·—	375·—	—
Franki belgijskie	325 —	340 —	330·—	345·—	—
Franki szwajc.	770 —	790·—	770·—	790 —	—
Funty szterlingi	17.500	18.000	17.500	18.000	—
Marki niemieck.	13·25	14·—	13·50	14·—	13·85
Korony austr.	—·41	—·43	—·41	—·43	42·1/2
Kor. czesko.-sł.	76·—	78·—	78·—	79·—	78·75
Kor. węgierskie	5·10	5·50	5·40	5·65	—
Kor. szwedzkie	—·—	—·—	—·—	—·—	—
Kor. duńskie	830·—	860·—	830·—	850·—	—
Lei rumuńskie	24·—	26·—	26·—	28·—	—
Liry włoskie	210·—	220·—	210·—	220·—	—
Floreny holend.	1540·—	1600·—	1540 —	1600·—	—

Akcye bankowe.	Waluta markowa: ofiar.	żądano	Transakcye
Polski Bank Przem. I-V em.	600·—	700·—	
Bank Hipoteczny	750·—	850·—	
Bank Małopolski	650·—	725·—	
Ziemski Bank Kredyt.	600·—	650·—	
Powszechny Bank Kred.	350·—	400·—	
Bank Z. dla Kresów, Łańcut	600·—	700·—	
Akcye Tow. handl. i przem.			
Pol. Tw. hand. P.T.H. I-IV e.	625·—	675·—	
Handl. Sp. akc. „Impex"	225·—	275·—	
„Polski Glob" I-III em.	750·—	850·—	
C. Hartwig, Poznań	—·—	—·—	
Zegluga Polska	300·—	350·—	
Warsz. Tow. Trans. i Zeglugi	—·—	—·—	
Zieleniewski I-III em.	5800·—	6200·—	5800—6050
H. Cegielski, Poznań „ex"	2450·—	2600·—	2525—2500
Warsz. Sp. ak. Bud. Par. I-IIe	1000·—	1200·—	
„Lemiesz" fabr. masz. roln.	—·—	—·—	
„Trzebinia" I-IV em.	1750·—	1850·—	1800—1825
Zakłady amunic. „Pocisk"	700·—	850·—	
Huta żelazna, Kraków	—·—	—·—	
„Automotor" fabr. samoch.	1100·—	1200·—	
Fab. Portl.-Cem. Szczakowa	17.000-	18.000-	
„Górka" fabryka cementu	6000·—	6300·—	
Sierszańskie Zak. Gór. S. A.	6300·—	6600·—	
„Tepege" Tow. dla prz. gór.	5100·—	5400·—	
Ska akc. przem. naft. i g. z.	—·—	—·—	
Karpackie Tow. naftowe	—·—	—·—	
Akc. Tow. naft. „Galicya"	—·—	—·—	
A. T. dla przem. oleju skal.	—·—	—·—	
Polska Nafta	2025·—	2125·—	2075—
Elektr. w Sierszy I-III em.	—·—	—·—	
„Olkos" T. A.	5600·—	6100·—	
„Pezet" Powsz. zakł. bud.	950·—	1050·—	
Fabr. przet. tł. w Trzebini	3860·—	4000·—	
„Krakus" Zj. fab. prz. wysk	2850·—	3050·—	
Fabr. porcel. w Cmielowie	4700·—	4900·—	4800—
Fabr. cukru w Chodorowie	3300.—	3500·—	3400—

Giełda warszawska z 19 bm. Dolary Stanów Zjednoczonych tranz. 4050—4067½—4015, sprzedaż 4035, kupno 3995. Franki belgijskie tranz. 338. Franki francuskie tranz. 337—337¼. Funty szterlingi tranz. 18025. Marki niemieckie tranz. 13·85. Czeki: Gdańsk tranz. 13·85, sprzedaż 13·95, kupno 13·50. Belgia trans. 340—340½, sprzedaż 342½, kupno 338½. Berlin trans 13·90—13·75. sprzedaż 13·95, kupno 13·55. Londyn tranz. 18050—18200—1817., sprzedaż 18275, kupno 18075. N. Jork tranz. 4087—4065, sprzedaż 4040, kupno 4000 Paryż tranz. 373—372¾—372½, sprzedaż 374, kupno 370. Praga tranz. 79¼—79, sprzedaż 78½, kupno 77½ Szwajcarya tranz. 792, sprzedaż 780, kupno 780. Wiedeń tranz. 43¼—42·75, sprzedaż 43¼, kupno 42¼. Budapeszt tranz. 540, sprzedaż 5·25, kupno 5·05.

Kursa dewiz w Wiedniu 19 bm. (L.) Amsterdam 387750 Zagrzeb 3567 Belgrad 14238 Berlin 3345 Bruksela 83150, Budapeszt 1239½, Bukareszt —·— Kopenhaga 214375, Londyn 44675, Medjolan 51370, N. Jork 9994, Paryż 91150, Praga 19140, Zurych 191875, Belgia 82950 bułgarskie 7345, dolary 9931·50, marka niemiecka 3370—, angielskie 44375, francus. ——, holenderskie 3867·50, włoskie 50970, jugosłowiańskie tysiączki niestempl. 14228, polskie 238·—242·——, rumuńskie 6844.

Kursa dewiz w Pradze z 19 bm. Berlin 17·40— Warszawa 1·18½—138·½. Marka niem. 17·40—. Marka polska 118·½—1·38½.

Kursa dewiz w Zurychu z 19 bm. (PAT). Berlin 177·, Holandya 203·—, Nowy Jork 522—, Londyn 23·22, Paryż 47·35, Medyolan 26·70—, Bruksela 43·25 Kopenhaga 111·—, Sztokholm 133·¾, Chrystjania 96·¾ Madryt 81·90, Buenos Ayres 189·—, Praga 9·97, Budapeszt 0·66, Bukareszt —·— Zagrzeb —·—, Warszawa 0·13, Wiedeń 0·05.½, Austr. stempl. 0·05.½.

O pomoc Ameryki w odbudowie Europy.

St. Zjedn. proponują konferencyę na terenie Ameryki.

Genua. PAT. Przedstawiciel amerykańskiego przemysłu udzielił następujących informacyi korespondentowi „Tempsa" na temat udziału Ameryki w gospodarczej odbudowie Rosyi. Tak jak w czasie wojny — mówił zapytany — Stany Zjednoczone wybrały chwilę odpowiednią do wstąpienia w szranki, tak samo i obecnie wybiorą **moment odpowiedni dla zajęcia się sprawą pokoju i odbudowie ekonomicznej Europy.** Wtedy Ameryka zaproponuje szereg poprawek, nad któremi wszyscy będą mogli swobodnie przeprowadzić dyskusyę.

Program ten obejmuje zarówno sprawę odszkodowania jak i długów międzysojuszniczych i wszelkie inne problemy, które zdaniem Ameryki są organicznie z sobą związane. Celem omówienia tych problemów powinna być zwołana nowa konferencya. Koła amerykańskie uważają jednak, że **atmosfera amerykańska jest odpowiedniejsza dla wzmiankowanej konferencyi, niż atmosfera europejska.**

Zapytany o warunki, jakie zdaniem sfer finansowych amerykańskich będą potrzebne dla zwołania powyższej konferencyi wymieniony przedstawiciel przemysłu amerykańskiego odpowiedział: jako pierwszego warunku **będziemy się domagali szczerego zamiaru ze strony Europy w stosunku do jej własnej odbudowy.** Charakterystyczną cechą konferencyi genueńskiej jest właśnie brak tej szczerości i zaufania i dlatego też cel jej zagubił się w grze politycznej.

Niezdecydowane stanowisko.

Wiedeń. PAT. Biuro Reutera otrzymało z Genui następującą depeszę: Według odpowiedzi, której rząd Stanów Zjednoczonych udzielił w sprawie udziału Ameryki w pracach komisyi w Hadze, **zastrzegają sobie Stany Zjednoczone decyzyę i oczekują wyniku dalszych badań tej sprawy w nadziei, że sytuacya się wyjaśni.**

Rząd amerykański nie udziela kredytów.

Wiedeń. PAT. „N. Wiener Abendsblatt" donosi z Londynu: Minister Hoever oświadczył, iż kraje Europy **nie powinny liczyć na nowe pożyczki ze strony Ameryki, a jeśli** ktoś pragnie pomocy finansowej od Ameryki, to niechaj zwróci się o nią do Banków amerykańskich.

Dalsze „gorące obrady“ Sejmu.

Warszawa. (M. Tel. wł.) Przed dzisiejszem posiedzeniem wniósł poseł Thon interpelacyę w sprawie pogwałcenia artykułów 96 i 111 konstytucyi w stosunku do ludności żydowskiej. Interpelacya wykazuje, że b. oficer W. P. p. Feuring z Przemyśla, kilkakrotnie odznaczony za waleczność, usunięty został z urzędu w instytucyi wojskowej jedynie dlatego, że przyznał się do żydostwa. Na list p. F. do ministra spraw wojskowych p. minister mimo upływu 2 miesięcy do tej pory nie odpowiedział.

Prócz szeregu dalszych spraw formalnych całe dzisiejsze posiedzenie sejmu poświęcone było dalszej dyskusyi nad sprawą monopolu tytoniowego. Zabierali głos przedstawiciele poszczególnych klubów, wypowiadając się bądź to za, bądź przeciw monopolowi. Naogół jednak dzisiejsze przemówienia nie przyniosły niczego, bardziej uwagi godnego.

Piastowcy wnieśli ostrą interpelacyę w sprawie napadu na „parlament“ PSL. i na „króla chłopów“ p. Witosa w Poznaniu. W czasie uzasadniania nagłości interpelacyi przez p. Rataja rzucili posłowie żydowscy słowa: Nie trzeba było tolerować wybryków Poznańczyków wobec bezbronnej ludności żydowskiej, a nie byłoby dziś tej interpelacyi, albo: „Nóż przez was naostrzony zwrócił się przeciw wam“.

Porządek obrad był następujący: Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 11'45. Przed porządkiem obrad złożył wiceminister skarbu p. Mikulski oświadczenie, w którem wyraził ubolewanie i cofnął wczorajsze swe „nieparlamentarne“ wyrażenie się. Sprostowanie do swych wczorajszych wywodów składa również ks. Adamski. Po tych sprostowaniach, które nie tylko że nie uspokoiły umysłów, ale je nadto jeszcze bardziej zaogniły, odbyła się jeszcze z trybuny wymiana zdań między p. Diamandem a Meisnerem w sprawie wczorajszego przemówienia p. Diamanda, poczem przystąpiono do dalszej dyskusyi nad monopolem.

Zabiera głos p. Głąbiński, który w 2 godzinnych wywodach wypowiada się przeciw monopolowi. O godz. 2'30 posiedzenie przerwano.

Po przerwie o godz. 4 zabrał głos p. Postelski (N. P. R.), wypowiadając się za monopolem.

P. Woźnicki (Wyzwolenie) oświadcza, że klub jego głosować będzie za monopolem.

P. Łańcucki (komunista) wypowiada się ze względów zasadniczych za monopolem. Na końcu swego przemówienia dodał p. Łańcucki: Muszę podnieść, że w fabrykach prywatnych pracuje do 40% robotników żydowskich. Robotnicy ci są elementem produktywnym, jestem jednak pewien, że przy przejęciu fabryk rząd ich wszystkich wydali. Zwracam się tedy do p. ministra skarbu z apelem, by w czasie przejęcia fabryk zatrzymał tych wszystkich robotników. Mowca stawia w myśl swych wywodów rezolucyę.

Pos. Rosset imieniem Zjednoczenia mieszczańskiego oświadcza się przeciw monopolowi i widzi tendencyjność w projekcie rządowym.

Pos. Stapiński oświadcza, że jego klub będzie głosowa za monopolem.

Pos. Matakiewicz imieniem klubu katolicko-ludowego opowiedział się za monopolem.

Na tem obrady nad monopolem tytoniowym przerwano i przystąpiono do wniosku nagłego PSL. w sprawie gwałtu publicznego, dokonanego dnia 16 maja w Poznaniu. Pos. Rataj uzasadniając nagłość wniosku wskazuje na kontragitacyę, rozwiniętą w Poznaniu przeciwko zjazdowi PSL. Zorganizowana banda, uzbrojona w laski, a prowadzona przez jednego z posłów, wszelkimi sposobami usiłowała przeszkodzić obradom i znalazła poparcie ze strony policyi, której przedstawiciele gwizdali i rzucali obelżywe wyzwiska przeciwko posłom. Po zebraniu pod gołem niebem odbyło się w lokalu restauracyjnym zebranie posłów i przywódców PSL., lecz i tam wtargnęło kilkudziesięciu ludzi uzbrojonych w laski. Prezes jakiejś zachodniej straży obywatelskiej wdarł się na salę i postawił ultimatum, że jeżeli do pięciu minut nie będzie wydany Witos, to będzie strzelał. Interwencya posła Sikory i poszukiwanie za wojewodą pozostały daremne. Zajście to świadczy o niesłychanem zdziczeniu i jest tembardziej ubolewania godnem. To też wniosek PL. wzywa rząd do szybkiego przeprowadzenia surowego śledztwa w sprawie zorganizowanego napadu na PSL. w Poznaniu i pociągnięcia winnych do surowej odpowiedzialności.

Minister spraw wewnętrznych Kamieński oświadcza, że zarządził wysłanie do Poznania specyalnej komisyi dla zbadania zajść. Minister w imieniu rządu oświadcza się za wnioskiem

Przystąpiono do nagłości wniosku p. Gdyka w sprawie drożyny. Gdy p. Gdyk ukazał się na trybunie nastąpiła silna wrzawa. Słychać było głosy: „Głosujcie z paskarzami obrońcy pasakrzy“ itd. Nagłość przyjęto.

Po załatwieniu kilku spraw mniejszej wagi posiedzenie odroczono do wtorku.

Zamknięcie konferencyi genueńskiej.

Przemówienie Cziczerina

Następnie powstał Cziczerin, któremu też Facta udzielił natychmiast głosu. Cziczerin oświadcza, że delegacya rosyjska przedłożyła komisyi gospodarczej cały szereg zastrzeżeń, które musi podtrzymywać w dalszym ciągu. Przedewszystkiem musi Rosya zaprotestować przeciw temu, że delegacya jej nie była reprezentowana w subkomisyi dla pracy, mimo, że rosyjskie ustawodawstwo opiera się na organizacyi robotniczej. Następnie zarzuca, że w postanowieniach komisyi pracy brak odpowiednich punktów, dotyczących ochrony robotników, w szczególności w sprawie zapomóg dla bezrobotnych. Mowca stwierdza również, że zasada 8-godzinnego dnia pracy nie została przyjętą przez państwa. Na tej drodze zdaniem delegacyi sowieckiej nie będzie można dojść nigdy do rzeczywistej odbudowy gospodarki światowej.

Na zarzut Cziczerina, że delegacya rosyjska nie była reprezentowana w subkomisyi dla pracy odpowiada Colrat, że twierdzenie Cziczerina jakoby delegacya rosyjska została wykluczoną z komisyi pracy nie zgadza się z prawdą. Odnośnie do dalszych zastrzeżeń i wyrażeń Cziczerina zauważa Colrat, że rozpaczliwe położenie Rosyi nie upoważnia jej do udzielania innym narodom lekcyj.

Prezydent udziela następnie głosu włoskiemu ministrowi spraw zagranicznych Schancerowi, który jako sprawozdawca dla postanowień komisyi politycznej powtórzył to samo, co powiedział już wczoraj jako sprawozdawca na posiedzeniu komisyi politycznej.

Przewodniczący Facta wystosował następnie do delegacyi rosyjskiej zapytanie, czy przyjmuje ograniczony gwarancyjny pakt pokojowy. Cziczerin odpowiada, że Rosya zgłosiła w obradach subkomisyi politycznej wszystkie zastrzeżenia, jakie uważała za stosowne. Sądzi on, że nie musi tego ponownie powtarzać, co już powiedział na komisyi polityczne i przyjmuje z temi zastrzeżeniami tekst postanowień komisyi politycznej, traktujący o gwarancyjnym pakcie pokojowym. Następnie prezydent de Facta wystosowuje do wszystkich państw, zaczynając od Anglii, zapytanie, czy przystępują do gwarancyjnego układu pokojowego.

Pierwszy odpowiada Lloyd George: Tak. Do tego oświadczenia Lloyd George'a przyłączają się Dominia z pewnemi zastrzeżeniami.

Barthou oświadcza w imieniu delegacyi francuskiej, że w myśl postanowień z Cannes zaproponuje swojemu rządowi przyjęcie rezolucyi komisyi politycznej. Przedstawiciel Belgii składa podobne oświadczenie.

Inne mocarstwa zapraszające, a więc Włochy i Japonia wyrażają zgodę na postanowienie rezolucyi. To samo oświadczają: Austrya, Polska il Szwajcarya. Niemców nie proszono o złożenie oświadczenia.

Ponieważ nikt więcej głosu nie żądał, ogłosił de Facta, że uchwały komisyi politycznej są przyjęte.

Mowa Lloyd George'a

Następnie zabrał głos Lloyd George. Na wstępie wyraził on podziw dla narodu włoskiego, oraz dla działalności rządu włoskiego, dzięki którym dzieło konferencyi dało tak dobre wyniki. Lloyd George spodziewa się, że postanowienia komisyi nie tylko wydrukowane czarno na białem tworzyć będą piękne księgi. Dyskusya na konferencyi udowodniła ich wartość.

Nie osiągnęliśmy tyle na konferencyi, ile spodziewali się ci z pośród nas, którzy byli optymistami. Jednakże nie pozostaliśmy tak daleko w tyle, jak tego oczekiwali pesymiści. Narady toczyły się gładziej niż to na zewnątrz wyglądało. Lloyd George powiedział, że musi poświęcić jeszcze kilka uwag rosyjskiemu memorandum z dnia 15-go maja, na które nie dano odpowiedzi. Stał on na czele akcyi pośredniczącej i może sobie pozwolić na to, aby udzielić Rosyanom kilka drobnych rad. Nie wie on, jak nota rosyjska oddziała na wewnętrzną politykę Rosyi, na politykę zewnętrzną oddziałała źle. Rosya potrzebuje świata i świat potrzebuje Rosyi.

Oświadczenie Barthou

Po Lloyd George'u zabrał głos Barthou: Rząd francuski uczynił, co do niego należy, aby postanowienia konferencyi nie zostały martwą literą i stały się rzeczywistością. Francya szukała porozumienia i z Rosyą w długich konferencyach Dowodem tego dążenia do porozumienia jest również lojalne stanowisko delegacyi francuskiej w sprawie dalszych rokowań.

Przemawiali następnie delegat Japoński Ischi, delegat węgierski hr. Bethlem, delegat bułgarski Stamboliński — wszyscy wyrażając w krótkich słowach podziękowanie dla Włoch.

Cziczerin zabrawszy głos do przemówienia pożegnalnego ponownie poruszył tezy memorandum rosyjskiego, wreszcie wypowiedział Cziczerin nadzieję, że w Hadze będzie panowało pełne równouprawnienie. Na tem konferencyę zakończono.

Antypolskie wystąpienie delegacyi litewskiej.

Genua. PAT. Na dzisiejszem posiedzeniu podczas dyskusyi nad paktem o nieatakowaniu wystąpił Galwanauskas z **oskarżeniem przeciwko Polsce z powodu akcyi Żeligowskiego i pogwałcenia układu suwalskiego, oraz z powodu narzucenia Litwie przez Polskę siłą warunków stanowiących o dalszym bycie Litwy. Galwanauskas powtórzył przytem zarzuty wygłoszone na wczorajszem posiedzeniu w komisyi politycznej. Przewodniczący Facta przerwał mu wskazując, że sprawy te nie są na porządku dziennym. Galvanauskas tłómaczył, że mają one związek z projektem o nieatakowaniu i ponowił w dalszym ciągu zastrzeżenia Litwy, złożone wczoraj na komisyi politycznej. Wówczas prezydent Facta stwierdził, że ponieważ zastrzeżenia te są już znane i wniesione do protokołu komisyi politycznej, prosi wobec tego Galvanauskasa o niekontynuowanie swych wywodów. Galvanauskas przestał wówczas przemawiać.**

Skirmunt w odpowiedzi na wystąpienie Galvanauskasa stwierdził, że Polska nie chce nikogo napadać i nikomu nie grozi z jej strony niebezpieczeństwo, że w Polsce panują tendencye pokojowe, że jest gotową podtrzymywać każdą akcyę zmierzającą do utrwalenia pokoju i wreszcie, że gotowa jest nieporozumienia z Litwą rozstrzygnąć na drodze pokojowej.

Z ostatniej chwili.

Warszawa. Viktorja-Žižkov — Wojskowy Klub sportowy 8:2.

Londyn. PAT. „Daily Mail“ donosi, że L. George zwołał na poniedziałek Radę gabinetową, na której będzie ustalona data dyskusyi o wynikach konferencyi genueńskiej, jaka ma być przeprowadzoną w Izbie gmin. Prawdopodobnie dyskusya ta odbędzie się we czwartek. Lloyd George wygłosi mniej więcej dwugodzinne ekspose, a nadto będzie mówił o zbliżającej się konferencyi haskiej.

Praga. (A. W.) Dziś przed południem uchwalił wydział centralny robotników metalowych w związku z zastępcami organizacyi gwarectw w sprawie położenia strejkowego, że strejk rozpoczyna się dzisiaj o godz. 1-ej w nocy. Wszystkie przedsiębiorstwa, fabryki, sklepy, banki, teatry, kabarety, kina, tramwaje będą wstrzymane przez cały dzień. Uruchomione będą tylko szpitale i zakłady elektryczne, gazowe, wodociągi, kolej, poczta i telegraf i telefony. Pisma nie pojawią się rano, gdyż strejk zecerów rozpoczął się dziś o godz. 6.

Drobne ogłoszenia

Stare sztuczne zęby, złote mostki i korony nawet połamane, złoto i platynę kupuje po najwyższych cenach Skład dentystyczny, Kraków, Rynek gł. 11. Zamiejscowe przesyłki obliczam najsumienniej 964

Olej rzepakowy sprzedaje i wysyła za zaliczką Olejarnia Kraków, Józefa 44. 953

Olej czysty lniany sprzedaje najtaniej Olejarnia Kraków, Józefa 44. 954

Chemicznie czyści i farbuje „Czystość" w Krakowie, Kołłątaj 9. Filie: Sławkowska 23, Sebastyana 3, Długa 27, Podgórze Kalwaryjska 5. 961

Sklepu odpowiedniego na handel korzenny jakoteż mieszkania z 1 pokoju i kuchni poszukuję. Czynsz ewentualnie odstępne za porozumieniem. Zgłoszenia pod „J. M." do biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Grodzka 13. 958

Sprzedam maszynę do ażurowania. Wiadomość: Kraków, Grodzka 69, II. p. skład kołder. 952

Unieważnia się skradzione papiery wojskowe na nazwisko Herscha Dawida Feigenbauma z Sędziszowa. 951

Unieważniam dokument wojskowy którego zgubiłem Mojżesz Schiffmann urodzony w r. 1899 w Tarnobrzegu.

Praktykanta do sklepu poszukuje hurtownia galanteryjno - bijuteryjna Frey & Wetstein Kraków, ul. Krakowska 4 w podwórzu I. p. Zgłoszenia od godz. 6—7 wieczór. 955

Zamienię lokal

znajdujący się przy ulicy Krakowskiej w podwórzu na obszerniejszy frontowy przy tej samej ulicy ewentualnie w pobliżu za znaczną dopłatą. Oferty pod „Obszerny lokal" do Adm. N. Dz. 956

Ważne dla kupców czekolady!!

Znana fabryka czekolady **„Mars" Warszawa, ul. Pawia 36. Tel. 168-30**

952 Patent. za Nr. 13903 5316|23

poleca najlepszą **czekoladę, karmelki** i różne **wyroby cukiernicze** w wielkim wyborze. Wysyła za zaliczeniem po odbiorze 1/3 zadatku.

Katalogi na żądanie. „Mars" Warszawa, Pawia 36.

Panna do maszyny ze znajomością stenografii niem., z praktyką lub bez praktyki. Posada do objęcia od 1 czerwca. (soboty wolne) Zgłoszenia Lindenbaum, Dietla 47. 931

Primusy, kuchenki gazowe oraz wszelkie reperacye mechaniczne uskutecznia bardzo dokładnie, po cenach umiarkowanych. Biuro Handlowo-przemysłowe dla wyrobów metalowych. M. Szymański, Kraków, ul. Mostowa 12. 890

Piękne perskie dywany do sprzedania. Samuel Czosnek, Zielona 23, codziennie od 3—6. 904 (268)

Magiel w dobrym stanie do sprzedania. Cena przystępna. Wiadomość Finder Kalwaryjska 14. 945

Wózki dziecinne i gumy

poleca najtaniej pracownia i skład wózków

I. BOTWINA

Kraków, ulica Floryańska 39.

Tamże przyjmuje się wszelkie naprawy i odnawianie wózków. 668

Szukam pokoju

umeblowanego z osobnem wejściem, możliwie w śródmieściu. Zgłoszenia pod **„wysokie wynagrodzenie"** do Adm. N. Dz. 937

LICYTACYA.

Na zasadzie reskryptu Magistratu miasta Krakowa z dnia 17 maja 1922 L. 1367—22 III. c. odbędzie się dnia 22. V. br. o godzinie 10-tej przedpołudniem w lokalu F-my Bata Shoe and Leather Comp. w Krakowie przy ul. Szewskiej Nr. 22, publiczna sprzedaż około 2000 par damskiego obuwia dobrze sortowanego, przeważnie ze skóry szewro wysokiego do sznurowania po największej części fabrykatu F-my T. et A. Bata w Zlinie.

Warunki licytacyjne oraz wzory przejrzeć można w biurze F-my Bata Shoe and Leather Comp. w Krakowie ul. Poselska L. 18.

Sprzedaż nastąpi ryczałtem odnośnie do całej ilości lub partyami po 100 par. 949

FERBOL

w 11 kolorach 924

do odnawiania i przefarbowania obuwia.

GATUNEK PRZEDWOJENNY.

Skład farb „RIPOLIN" Warszawa, Graniczna 9, tel. 94-83.

Wydawnictwo „Dus Bichel"

Już wyszedł z druku dramat w 3 aktach **Nechemiasza Zuckera** p. t.:

„Chaiica"

z okładką tytułową artysty **Artura Markowicza.**

Cena Mkp. 500·—

Do zamówienia pod adresem N. Zucker, Kraków, Mostowa 10, dołączyć na porto 50 m.

963 **Dla księgarzy rabat.**

Szare mydło

przezroczyste w dobrym gatunku w każdej ilości, po najtańszej cenie w fabryce

J. Gronczyka, Warszawa, **Miła 38.**

Tel. 247-56. Tel. 247-56.

Wykonanie szybkie i punktualne. 954

Kupcy, Kółka rolnicze, Konsumy spożywcze

zapamiętajcie sobie, że główny skład cykorji „Jawa" i „Mokka" znajduje się w Krakowie, przy ulicy **św. Jana 3** 888

Tow. Handl. BRACIA KOLNICCY S. A.

Oferty wysyłamy na żądanie. Zamówienia uskuteczniamy bezwłocznie od jednej skrzyni 100 kg. i ładunki wagonowe. 888

Najnowsze kamgarny i szewioty

we wielkim wyborze na **ubrania męskie oraz kostyumy i płaszcze damskie**

poleca firma: 918

Hirsch i Adolf EDER

Kraków, pl. Dominikański L. 2.

JUŻ NADESZŁY

W WIELKIM WYBORZE MODELE ZAGRANICZNE

jako to:

WYKWINTNE SUKNIE: wełniane, crepedechinowe, crepe marokain, crepe georgette, fularowe i markizetowe w oryginalnych pięknych deseniach i różnych kolorach.

SZLAFROKI różnego rodzaju.

ŻAKIETY, JUMPRY jedwabne i wełniane w najnowszych fasonach.

BLUZKI wszelkiego rodzaju **w wielkim wyborze.** 957

KOMBINACYE, halki, staniki i bielizna.

Wielki wybór **SUKIENEK DZIECINNYCH** wełnianych, markizetowych i jedwabnych.

SUKIENKI i FARTUSZKI SZKOLNE

KOSTYUMY - PŁASZCZE

CAEPY - PELERYNY

w oryginalnych fasonach.

Wielki wybór

PŁASZCZY IMPREGNOWANYCH

w wełnie, jedwabiu i płótnie.

MAGAZYN NOWOŚCI LEON Braciejowski

Sp. z ogr. por. **TELEFON Nr. 2274.**

Kraków Floryańska L. 28 | **Kraków ul. Grodzka 5-7**

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. nacz. Dr. Ign. Schwarzbart. Red. odpow. M. Feldman Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 7